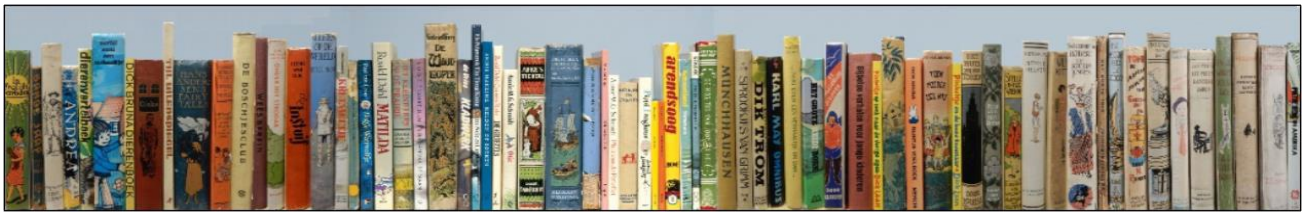

SGKJ-Nieuwsbrief 43

Stichting Geschiedenis Kinder- en Jeugdliteratuur

16 november 2021

Nieuws uit het SGKJ-bestuur

De studiedag die op 5 november j.l. plaatsvond in de prachtige Gadourekzaal van de Rijksuniversiteit Groningen was zeer geslaagd. Allereerst was het fijn dat de SGKJ-vrienden elkaar na meer dan anderhalf jaar weer fysiek konden ontmoeten. Verheugend was ook de belangstelling van verschillende mensen die nog geen donateur zijn van onze stichting. Wellicht zijn zij dat inmiddels geworden. Hoe dan ook, was de zaal, ondanks alle coronaperikelen, goed gevuld en vonden de zes sprekers een aandachtig gehoor. Zij hielden boeiende lezingen, waarbij het thema 'school(lees)boekjes' breed werd belicht. De studiedag werd feestelijk besloten met de uitreiking van de Hieronymus van Alphenprijs aan Aernout Borms. Op de website staat het uitgebreide juryrapport, dat voorgelezen werd door jurylid Jo Thijssen. In de volgende editie van de *SGKJ-Berichten* wordt een verslag van de studiedag opgenomen en enkele artikelen naar aanleiding van de lezingen.

SGKJ-activiteiten
Voor 2022 zijn inmiddels twee activiteiten gepland. Op 11 maart vindt een excursie plaats naar Vlaardingen, waarbij het illustratieve werk van het echtpaar Midderigh-Bokhorst centraal zal staan. En op 21 april is er de voorjaarsstudiedag in de Chocoladefabriek te Gouda. Het thema van deze dag is 'jeugdpoëzie door de jaren heen'. Eerst kunnen de SGKJ-vrienden echter eind december nog het Nieuwjaarsgeschenk tegemoet zien. De productie daarvan is in volle gang. Het belooft een prachtig boekje te worden.

Tentoonstellingen

In 'Een open boek' laat het Noord-Hollands Archief in Haarlem ter ere van haar 425-jarige jubileum in de Janskerk een selectie uit haar bijzondere collecties zien. Het begin van de indrukwekkende verzameling boeken ligt in 1596, toen in Haarlem een stadsbibliotheek werd gesticht, waardoor inwoners van de stad toegang tot de boeken kregen. In de depots worden eeuwenoude boeken bewaard zoals de Koningsbijbel en de Haarlemse Bijbel, maar ook oude kinderboeken, kunstenaarsboeken en ingenieuze pop-upboeken. Kunstenaar Vera van Wolferen heeft voor deze tentoonstelling een levensgrote leporello ontworpen met elementen uit de tentoonstelling. Maar het mooiste is een film waarin Anneke van den Bergh vertelt over de collectie kinderboeken en pop-ups.

In het Allard Pierson is van 8 december 2021 tot en met 13 maart 2022 een herdenkingstentoonstelling georganiseerd over de in december 2016 overleden Peter van Straaten. In *Misschien valt er wat te lachen* worden aspecten van zijn werk als chroniqueur van de samenleving belicht door acht gastconservatoren. Peter van Straaten is ook bekend van illustraties en bandontwerpen van jeugdboeken zoals *De muze op school*, een bloemlezing van gedichten uit 1961.

Een nieuw stripmuseum in Noordwijk: het Museum of Comic Art is dit jaar opgericht door stripliefhebber en -verzamelaar Arie Korbee. Hij is architect en bouwde het pand zelf in 2000 als winkelpand en heeft het nu verbouwd tot MoCA. Op dit moment is er een tentoonstelling van 'Grensverleggers', over 21 Nederlandse stripmakers, waaronder Jean Dulieu en Marten Toonder.
De inleidende tekst op de website stelt dat MoCA 'het eerste Nederlandse stripmuseum [is] dat volledig gewijd is aan alle aspecten van de Negende Kunst. Van Little Nemo tot Robert Crumb, van Marten Toonder tot Dirk-Jan, ze zijn hier allemaal te vinden'. Ook originele tekeningen maken deel uit van de collectie en laten zien hoe strips gemaakt worden.

Streekgebonden jeugdliteratuur

Van Kruimeltje tot Ketelbinkie.
De werkgroep Rotterdamse Kinderboeken bestaat uit vier Leidse oud-studenten 'met Rotterdamse wortels'. Eén van hen vroeg zich af of er zoiets als 'het Rotterdamse kinderboek' bestaat. Dat heeft geleid tot een ware zoektocht naar boeken waarin Rotterdam op een of andere wijze een rol speelt. Een hobby van vier vrienden die langzamerhand een beetje uit de hand gelopen is.
In hun publicatie *Rotterdamse jeugdboeken 1900-1965* , hun derde publicatie, worden van maar liefst 140 jeugdboeken (met een paar boeken die voor volwassenen bedoeld zijn, maar wel over de jeugd in Rotterdam gaan) samenvattingen gegeven. In de korte inleiding wordt aangegeven dat 'de samenvattingen niet allemaal volgens een vast stramien zijn opgesteld. Ze verschillen in uitgebreidheid en bevatten – en daarvoor schamen we ons allerminst – persoonlijke oordelen en ontboezemingen, soms baldadige.' Het is echter toch jammer dat er niet vooraf een schema is opgesteld om de boeken te bespreken. Er hadden

dan ook meer analyses van de boeken gepresenteerd kunnen worden, waardoor je achteraf ook kunt kijken of er conclusies te trekken zijn uit de analyses. Aan het slot geven de auteurs wel enkele conclusies, maar deze zijn redelijk uit de losse pols opgeschreven.
De meeste samenvattingen zijn van de hand van Dick Venema en Walter Gerritsen van der Hoop. Maar liefst vijfentwintig boeken van de Rotterdamse schrijver Chr. Van Abkoude komen aan bod, en terecht want geen kinderboekenschrijver heeft zoveel over Rotterdam geschreven als deze auteur. Ook al is het geen kinderboek, terecht wordt aandacht besteed aan zijn in 1904 verschenen pamflet 'Droevig kinderleven in Rotterdam'. De besprekingen van de 140 boeken zijn verschillend van kwaliteit. Soms is er louter sprake van een samenvatting, maar soms ook van een interpretatie van wat in het boek naar voren komt. De in de inleiding genoemde 'baldadige' opmerkingen ben ik eerlijk gezegd niet veel tegen gekomen.
Er is hier sprake van wat men zelf noemt 'een uit de hand gelopen hobby' waar de auteurs met veel plezier jaren aan gewerkt hebben. En dat is ook terug te vinden in het 'tenslotte' aan het slot van het boek. Ze presenteren dan enkele zaken die hen opgevallen zijn, zoals de wijze waarop Rotterdam in de oorlogsboeken een rol speelt. 'Veel van de oorlogsboeken kenmerken zich door zwart-witdenken en een hoog God, Vaderland en Oranjegehalte.' Ook is opgevallen dat de Maas, 'de levensader van Rotterdam', vaak naar voren komt in de jeugdboeken. En de meeste boeken werden door mannen geschreven, met jongens als de hoofdpersoon.
Het boek is mooi vormgegeven, met een duidelijke inhoudsopgave van alle besprekingen (alfabetisch op auteur en bij een auteur weer chronologisch) en van elk boek is in kleur een mooie scan van de omslag opgenomen (behalve bij één zeldzaam boek waarvan geen omslag beschikbaar is in openbare collecties). Soms zijn er binnen een bespreking ook illustraties opgenomen en foto's van oud en nieuw Rotterdam.
Ik weet zeker dat de vier Leidse vrienden verder gaan met dit boeiende project en op zoek gaan naar nog meer boeken waarin Rotterdam een rol speelt. Misschien zouden zij ook de boeken kunnen 'herlezen' op een bepaald aspect uit hun conclusies, want die verdienen een meer gedegen analyse.
Het enthousiasme van de werkgroep is door de Centrale Bibliotheek van Rotterdam overgenomen, waar van 19 november 2021 tot 9 januari 2022 een mooi programma aan activiteiten is ontwikkeld, die hoop ik ondanks de corona-maatregelen doorgang zullen vinden.
Het vierhonderdpagina's tellende boek is te bestellen bij Dick Venema (d.venema@casema.nl) voor vijfentwintig gulden (excl. verzendkosten; er is slechts een beperkte oplage beschikbaar), maar ook gratis te downloaden.

Toin Duijx

Internet

Allereerst op de **SGKJ-website** een blog van Irene Annegarn over een vergeten bestseller.

November wordt slachtmaand genoemd omdat vroeger bij de boeren in die maand een varken werd geslacht als voedselvoorraad voor de winter. Op centsprenten vindt men daar bewijzen van. Een mooi voorbeeld is de prent *November 'slagters beste tijd, Mits goed gemest en vet geweid* (verschenen tussen 1797-1826). Het hele proces wordt in beeld gebracht zoals in de onderste rij van de prent te zien is.

Zeventig jaar televisie

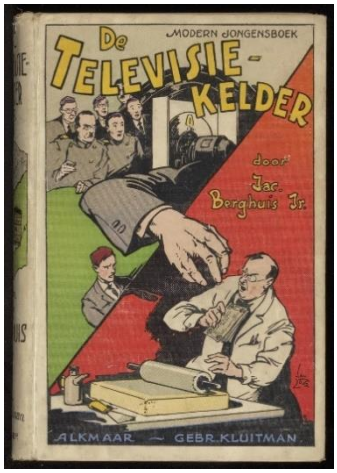

Op 2 oktober 1951 vond de eerste officiële televisie-uitzending in Nederland plaats. En dat zal u niet ontgaan zijn, want er kwamen in oktober heel wat flitsen uit oude programma's voorbij. Ook in de jeugdliteratuur heeft de televisie sporen nagelaten. Niet alleen van kinderboeken die bewerkt werden tot televisieprogramma zoals *Paulus de boskabouter* en *Swiebertje*, maar ook de televisie als technische uitvinding in jeugdboeken. Al in 1929 verscheen *De televisie-kelder* door Jac. Berghuis Jr., en in 1937 *Wereldkampioen 2003* door Leonard Roggeveen. Een webpagina van Louis Meulstee geeft meer informatie over toekomstverhalen waarin de uitvinding van de televisie wordt voorspeld. Een anonieme uitgever gebruikte in de jaren vijftig de televisie als bijzondere boekvorm: het *Televisie sprookjesboek* bevatte afbeeldingen die uitgeknipt konden worden en dan vertoond op een 'televisie' die gemaakt kon worden van de uitvouwbare achterflap.

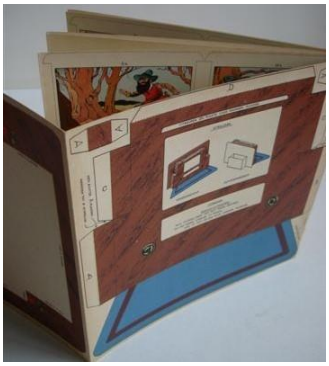

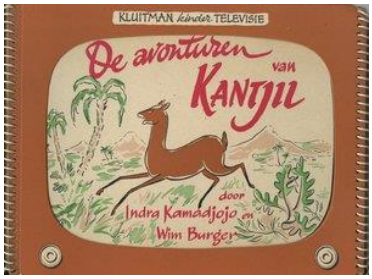

Ook Kluitman gebruikte het fenomeen televisie in een uitgave. Vermoedelijk is het bij één deel van de 'Kluitman kinder televisie' gebleven.

De **Kinderboekenweek** had dit jaar als thema 'Worden wat je wil'. Ook de Maand van de Geschiedenis met het motto 'Aan het werk' besteedde aandacht aan beroepen. De Koninklijke Bibliotheek heeft op Pinterest een verzameling geplaatst met oude beroepen, ontleend aan kinderboeken en centsprenten. In alfabetische volgorde zijn aansprekers, dokters, hoedenmakers, koekebakkers en vele andere nijvere werkers in zwart-wit en in kleur te vinden. Zie hier een detail uit een prent: *Verschillende neeringen* (tussen 1814-1850) uit de Verzameling Borms-Koop en een afbeelding uit het abc-boek *Hoe men zijn brood verdient* (1855).

Een boek herlezen

Van Toin Duijx ontving uw redacteur ingebonden jaargangen van de *IDIL gids voor jeugdlectuur*, jrg. 5 tot en met 20. Wel bekend natuurlijk, maar bij nadere kennismaking toch weer verrassend. In de rubriek ‘Mogen wij u voorstellen:’ staan gesprekken met auteurs over wie vaak nauwelijks informatie beschikbaar is. Bijvoorbeeld B.V. Zwegers, Riek Goudappel-Bos, W.M. Clarenbeek-van Klaveren en Thea Wamelink. Heel jammer dat die stukken niet te vinden zijn via het Centraal Bestand Kinderboeken. De IDIL gidsen zijn niet op naam van de auteur te doorzoeken, maar wel kunt u via de onvolprezen website van Achterderug.nl de gidsen digitaal doornemen: aan het einde van het overzicht van ‘Boekbeoordelingen’ staan verwijzingen naar de gedigitaliseerde IDIL-gidsen (van 1949 tot 1968).

Bijzondere uitgaven

Inmiddels is de heruitgave van de eerste Nederlandse Alice-uitgave uit 1875 verschenen. Het is een gebonden boek van 72 pagina's geworden, met de facsimile, een voorwoord door Bas Savenije en twee essays: 'Lize, de eerste Nederlandse Alice' door Henri Ruizenaar en 'Alice in plompe Batavierendracht' door Casper Schuckink Cool. De oplage bestaat uit 300 genummerde exemplaren en de prijs is € 40,- (exclusief verzendkosten).

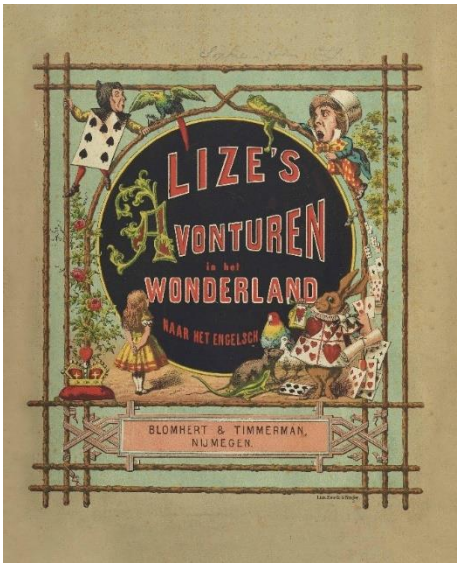

Vakliteratuur

De jubileumuitgave van het Nederlands Genootschap van Bibliofielen (opgericht in 1991) is getiteld ***Eenmaal, Andermaal! Boekveilingen van enkele bijzondere Nederlandse collecties in de twintigste en vroeg-eenentwintigste eeuw*** (De Buitenkant, Amsterdam, 2021). Interessant voor onze Vrienden zijn artikelen van Aernout Borms over mevrouw Caljé-van Gulik die kinderboeken en speelgoed verzamelde en van Frits Booy over de collectie Buisman die in 1972 bij Beijers in Utrecht werd geveild. In dat artikel worden twee achttiende-eeuwse kinderboeken besproken.

De Boekenwereld (jrg. 37, no. 3, 2021) bevat onder meer een artikel van Frits Booy over verborgen anti-Duitse kritiek in kinder- en jeugdboeken (deel 2), getiteld 'Laarzenreuzen, StinkStank-mannetjes en ander oorlogstuig (1946-1949)'. In een artikel van Jan Job Schouten worden boekbandontwerpers van de Carmiggeltbundels besproken, waaronder ook ontwerpers van banden voor jeugdboeken, zoals Ben Mohr, Ies Spreekmeester, Otto Dicke, Bertram Weihs en Charles Boost.

Jeugdliteratuuronderzoek, een stand van zaken / gastredactie Helma van Lierop-Debrauwer. - Leuven : Peeters, 2021. Speciaal nummer van Spiegel der letteren jrg. 63, no. 1- 2. - 137 p.
Bevat onder meer: Helma van Lierop-Debrauwer, 'De emancipatie van jeugdliteratuuronderzoek. Een stand van zaken'; Helma van Lierop-Debrauwer, 'De tomboys van Tine van Berken. Genderscripts in Een klaverblad van vier en de dochters van den generaal'; Thomas Boyken, 'Mediensimulationen bei Joachim Heinrich Campe und Michael Ende. Literaturtheoretische und literaturgeschichtliche Überlegungen zur Bedeutung der Buchhaftigkeit in der erzählenden Kinder- und Jugendliteratur'.
Het is een online-tijdschrift, men moet abonnee zijn of betalen per artikel.

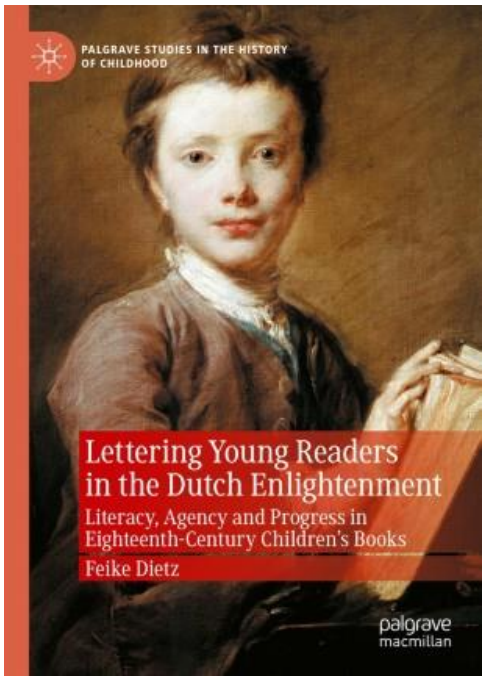

Lettering young readers in the Dutch enlightenment : literacy, agency and progress in eighteenth-century children's books / Feike Dietz. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2021. (Palgrave studies in the history of childhood, 2634-6532) - xv, 284 pages : illustrations (colour) ; 22 cm. ISBN: 9783030696337 ; € 109,-.

Onlangs is bij Palgrave Macmillan het nieuwe boek verschenen van docent-onderzoeker Vroegmoderne Nederlandse letterkunde Feike Dietz. Ze werkt aan de Universiteit van Utrecht, waar haar onderzoek naar de relatie tussen vroegmoderne teksten, kennis en geletterdheid een centraal thema is. Dat onderzoek richt zich enerzijds op teksten geschreven voor jonge lezers: hoe hielpen achttiende-eeuwse kinder- en schoolboeken de jeugd om vaardig te worden met teksten en de kennis die daarin aangeboden werd?

This book explores how children's literature and literacy could at once regulate and empower young people in the eighteenth-century Dutch Republic. Through an analysis of a wide range of books for children in their national and international literary-historical contexts, it suggests that we view the history of childhood as a continuous struggle with the impossibility of full agency for young people. The volume demonstrates how the struggle for agency informed the production of books in a historical context in which the development of independent youths was high on the political agenda. In close interaction with international children's literature markets, Dutch authors developed new strategies to make the members of young generations into capable readers and writers, equipped to organize their own minds and bodies properly, and to support a supposedly declining fatherland. (website UU)

Op internet is een blog van Feike Dietz te lezen met de titel 'Hoe genderneutraal was het "kind"?'. Het gaat over aanduidingen van doelgroepen voor achttiende-eeuwse Nederlandse kinderboeken, die in de titels niet duidelijk verwijzen naar jongens of meisjes. Hoewel er niet zoveel openlijke genderspecifieke marketing was, werd wel degelijk aan stereotiepe beeldvorming van jongens en meisjes gedaan.

Marten Toonder en science-fiction / Willem Feldkamp. – Uitgeverij Cliché, € 34,95.

Willem Feltkamp, directeur van de Toonder Compagnie en curator van het Toonder-Archief, maakte in 2016 een expositie met als titel 'Marten Toonder & SF'. Over dat onderwerp viel veel meer te zeggen dan de expo kon herbergen, en nu is er een boek dat laat zien hoezeer science-fiction en Toonders maatschappijkritiek in elkaars verlengde liggen, in hoofdstukken over onder andere robots, computers, tijdreizen en andere werelden. Toonder was een fan van sf-schrijvers als H.G. Wells en Asimov, en van Metropolis (1927) van Fritz Lang. Rob van Scheers

noemt het in De Volkskrant een 'Must-have voor bommelianen. Ook leuk voor gewone stripfans'.

Fré Cohen (1903-1943) was een bijzondere grafische kunstenaar. Ze illustreerde voor de A.J.C. en voor de Amsterdamse Stadsdrukkerij in rood en zwart en met monumentale lijnen en kapitalen. Haar werk krijgt dit jaar aandacht met een expositie in Museum Het Schip in Amsterdam (tot 4 sept. 2022) met een begeleidend boek, en een roman over haar leven.

Grafisch Kunstenares Fré Cohen: Vorm en idealen van de Amsterdamse School / Ton Heijdra, Frits de Klerk, et al. - Museum Het Schip, 2021. – 204 p. ISBN-10 : 9082921146, € 27,50.

De letterkast, roman over het leven van Fré Cohen / Edith Brouwer. – Orlando, 1921. - 192 blz. Paperback, € 23,- .

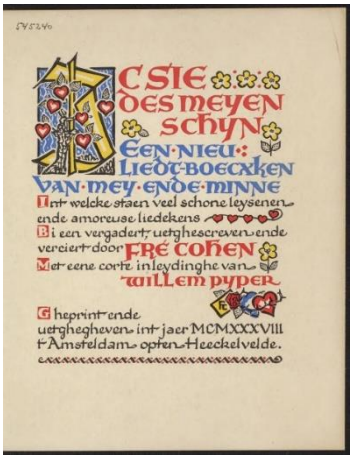

In het CBK zijn boeken van haar te vinden onder de naam Freco, zoals de Huppie-duppie serie uit 1941. In 1938 verscheen *Ic sie des meyen schyn : een nieu liedtboecxken van mey ende minne*, een bijzonder mooie bundel met liefdesliederen, uitgevoerd in vlinderdruk, met afbeeldingen, muziek en tekst in de primaire kleuren rood, blauw en geel gedrukt.

Bösewicht, Sorgenkind, Alltagsheld 120 Jahre Behindertenbilder in der Kinder- und Jugendliteratur / Udo Sierck. - Weinheim Basel Beltz Juventa, 2021. 114 Seiten. - ISBN:978-3-7799-5637-2 ; € 16,-.
Erstmalig zusammenhängend werden Behindertenbilder aus Büchern, Texten und Erzählungen für Kinder und Jugendliche vom Kaiserreich bis in die Gegenwart versammelt, sozialhistorisch eingeordnet sowie Kontinuitäten und Brüche aufgezeigt.
Das Buch dokumentiert um die hundert historische und aktuelle Beispiele, die belegen, wie Behinderung Kindern und Jugendlichen nahegebracht wurde und Einfluss auf Denken und Handeln nahm. Vorgestellt werden literarische Klassiker, Fundstücke aus Antiquariat und Sammlungen sowie Bücher, die das Zeitalter der Inklusion repräsentieren. (website uitgever)

"Alle Menschen werden Brüder": Solidarität in der Kinder- und Jugendliteratur. Themanummer van Tijdschrift *Kinder- und Jugendliteratur und Medien* (ISSN 1864-144X), Jrg. 72 (2020) / bijdragen van Sebastian Schmideler, Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft Arbeitsgemeinschaft Jugendliteratur und Medien e.a. *Met onder meer: 'den 225. Geburtstag des einst viel gelesenen Jugendschriftstellers Gustav Nieritz und Anfängen der Darstellung von Solidarität in der KJL der Biedermeierzeit (…). Rezeption von Leben und Werk von Karl Marx in der KJL (…) analyse Marx-Darstellungen im Comic. (…) Eine Online-Ausstellung der Kinder- und Jugendbuchabteilung der Staatbibliothek Berlin – Preußischer Kulturbesitz. (ontleend aan website Lesen in Deutschland)*

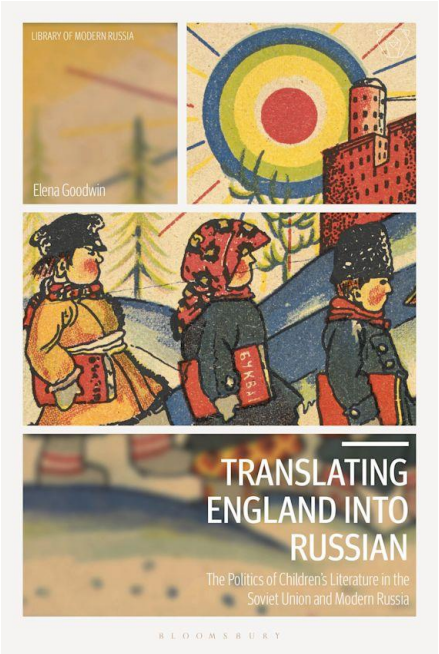

Translating England into Russian : the politics of children's literature in the Soviet Union and modern Russia / Elena Goodwin. - London : Bloomsbury Academic, 2020. £ 81,-.
From governesses with supernatural powers to motor-car obsessed amphibians, the iconic images of English children's literature helped shape the view of the nation around the world. But, as Translating England into Russian reveals, Russian translators did not always present the same picture of Englishness that had been painted by authors.
In this book, Elena Goodwin explores Russian translations of classic English children's literature, considering how representations of Englishness depended on state ideology and reflected the shifting nature of Russia's political and cultural climate. As Soviet censorship policy imposed restrictions on what and how to translate, this book examines how translation dealt with and built bridges between cultures in a restricted environment in order to represent images of England. Through analysing the Soviet and post-Soviet translations of Rudyard Kipling, Kenneth Grahame, J. M. Barrie, A. A. Milne and P. L. Travers, this book connects the concepts of society, ideology and translation to trace the role of translation through a time of transformation in Russian society. Making use of previously unpublished archival material, Goodwin provides the first analysis of the role of translated English children's literature in modern Russian history and offers fresh insight into Anglo-Russian relations from the Russian Revolution to the present day. This ground-breaking book is therefore a vital resource for scholars of Russian history and literary translation. (website uitgever)

Positioning Pooh: Edward Bear after One Hundred Years / by Jennifer Harrison (Children's Literature Association Series) - Kindle, 2021, -240 p ISBN 978-1496834102 ; $22,20.

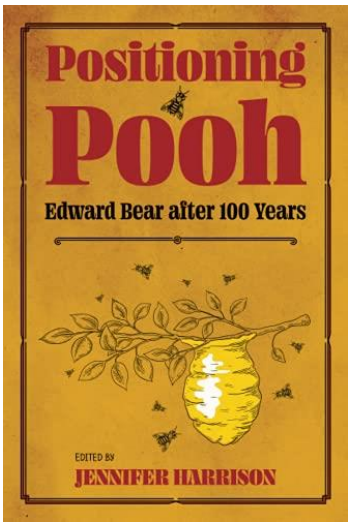

Through essays that focus on geography, language, narrative, characterization, history, politics, economics, and a host of other social and cultural phenomena, contributors to this volume explore how the stories open up discourses about identity, ethics, social relations, and notions of belonging. This first volume to offer multiple perspectives from multiple authors on the Winnie-the-Pooh books in a single collection focuses on and develops approaches that bring this classic of children's literature into the current era. Essays included not only are of relevance to scholars with an interest in Pooh, Milne, and the "golden age" of children's literature, but also showcase the development of children's literature scholarship in step with exciting modern developments in literary theory. (website Amazon)

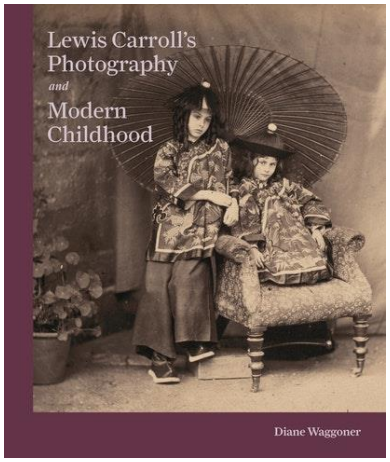

Lewis Carroll's Photography and Modern Childhood / Diane Waggoner. - Princeton University Press, 2020. 280 p. – ISBN 9780691193182 ; £ 50,-.

Lewis Carroll began photographing children in the mid-nineteenth century, at a time when the young medium of photography was opening up new possibilities for visual representation and the notion of childhood itself was in transition. In this lavishly illustrated book, Diane Waggoner offers the first comprehensive account of Carroll as a photographer of modern childhood, exploring how his photographs of children gave visual form to emerging conceptions of childhood in the Victorian age. Situating Carroll's photography within the broader context of Victorian visual and social culture, Waggoner shows how he drew on images of childhood in painting and other media, and engaged with the visual language of the Victorian theater, fancy dress, and Pre-Raphaelitism. She provides the first in-depth analysis of Carroll's photographing of boys, which she examines in the context of boys' education and reveals to be a significant part of his photographic career. Waggoner draws on a wealth of rare archival material, demonstrating how Carroll established new aesthetic norms for images of girls, engaged with evolving definitions of masculinity, and pushed the idea of childhood to the limit with his use of dress and nude images. (website Princeton)

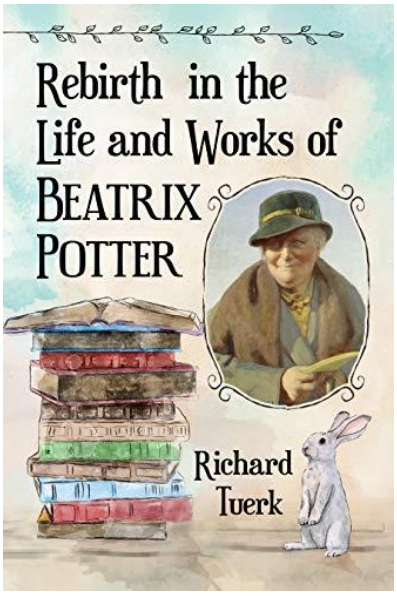

Rebirth in the Life and Works of Beatrix Potter / by Richard Tuerk, 2020. – McFarland, 2020. 217 pages. - ISBN-13 : 978-1476680620 ; $ 45,00.
This work traces the concepts of initiation, transformation and rebirth though Beatrix Potter's personal writings and her children's fiction. Her letters and journals reveal attempts to escape from what she called her "unloved birthplace" and her overbearing parents. Potter felt that her life culminated in her forties, when she was, in effect, reborn through marriage as Mrs. William Heelis, a farmer raising Herdwick sheep and buying land for the National Trust. From her first book, The Tale of Peter Rabbit, through some of the last, such as The Fairy Caravan and The Tale of Little Pig Robinson, central characters undergo processes of initiation during which they mature toward adulthood. The most successful ones move from being helpless children to more mature creatures on their way to independence, while others experience no change or even regression. (website Amazon)

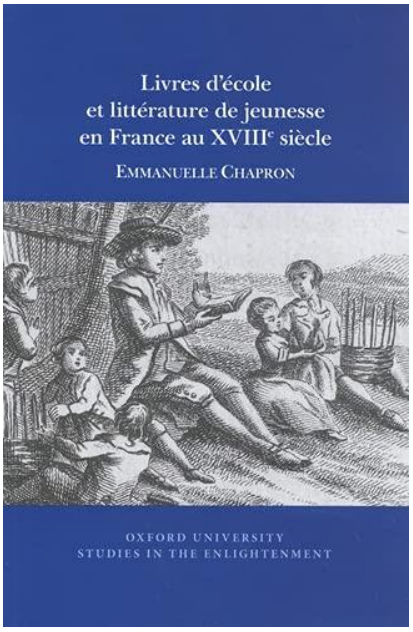

Livres d'école et littérature de jeunesse en France au XVIIIe siècle / Emmanuelle Chapron. - Liverpool University Press on behalf of Voltaire Foundation, University of Oxford, [2021]. - 401 pages : illustrations ; 24 cm. ISBN: 9781800348035, 1800348037 ; € 85,00.
Riche de ses éditeurs scolaires et de ses collections enfantines, le dix-neuvième siècle a-t-il inventé le marché du livre pour enfants ? Dans la France du dix-huitième siècle, de nombreux acteurs s'efforcent déjà de séparer, au sein de la librairie, les lectures adaptées aux enfants et aux jeunes gens. Les rituels pédagogiques des collèges et des petites écoles, les stratégies commerciales des libraires, les préoccupations de l'Eglise, les projets et les politiques de réforme scolaire, tous poussés par la fièvre éducative de la noblesse et de la bourgeoisie, produisent alors d'innombrables bibliothèques enfantines, plurielles et plastiques, avec ou sans murs. Cet ouvrage montre comment, à un ordre des livres dominé par les logiques des institutions scolaires et des métiers du livre, se surimpose à partir des années 1760 une nouvelle catégorie, celle du "livre d'éducation", qui ne s'identifie plus à un lieu, mais à un projet de lecture, et s'accompagne de l'émergence de nous-elles figures d'auteurs. (website Amazon)

Vrienden helpen vrienden

Youri de Blok is al een tijd op zoek naar een dierbaar kinderboek uit zijn jeugd waarvan hij de titel niet meer weet. Het boek is helaas verloren gegaan. Het boek – uit de jaren 1970-1980 - heeft een oud oranje/terracotta kleurige kaft en het verhaal gaat over verschillende insecten die een feest organiseren. Op de illustraties zie je waar de insecten wonen, veel gras, bloemen, lampionnen lampjes. Alles is uitvergroot zoals wij mensen dingen zien maar dan de insectenwereld. Het boek had een kwarto-formaat en veel illustraties in kleur met weinig tekst. De plaatjes waren sprookjesachtig,

zoals in de Disney film *Epic*, maar dan zonder kleine mensen. Wat Youri het meest is bijgebleven zijn de oranje lampionplanten die verlicht waren. Reacties graag naar Youridеblok@icloud.com.

SGKJ - www.hetoudekinderboek.nl - StichtingGKJ@gmail.com - www.facebook.com/stichtingGKJ/
Deze onregelmatig verschijnende *SGKJ-Nieuwsbrief* is een tussentijdse aanvulling op de *SGKJ-Berichten*. De *Nieuwsbrief* wordt verzorgd door Jeannette Kok en Janneke van der Veer. Opmerkingen over dit nummer en suggesties voor het komende nummer kunt u sturen naar jeannettekok@upcmail.nl

U heeft op een eerder moment aangegeven nieuws vanuit de SGKJ op prijs te stellen. Wilt u zich afmelden voor de Nieuwsbrief, stuur dan een mailtje naar: StichtingGKJ@gmail.com.